institutes of civil society and states on questions, that touch an exposure and counteraction to the threats of informative safety of Ukraine directly, perspective directions of research.

Key words: Ukraine, informative safety, national safety, sovereignty, civil society, informative aggression, informative attack.

DOI: 10.36695/2219-5521.4.2019.25

УДК 342.9 (477)

Є.А. ГОРБАНЬ

*Євген Анатолійович Горбань, аспірант Державного університету інфраструктури технологій**

ORCID: 0000-0003-2998-7788

РЕАЛІЗАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНО-РОЗПОРЯДЧИХ ФУНКЦІЙ КЕРІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ ЯК КРИТЕРІЙ ПРАВОМІРНОСТІ ЇХ ДІЯЛЬНОСТІ

Постановка проблеми. Реалізація компетенції керівника підприємства визначає загальний стабільний матеріально-фінансовий стан керованого об'єкта та зумовлює рівень його прибутковості, що врешті є основною метою господарської діяльності та створення підприємства. За визначенням С.І. Бевз, «дерегуляція та розвиток підприємництва, що визначені середньостроковою метою дальших реформ у Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», передбачає створення сприятливого середовища для ведення бізнесу, розвитку малого і середнього підприємництва, залучення інвестицій, спрощення міжнародної торгівлі та підвищення ефективності ринку праці. Для досягнення поставлених завдань необхідна ефективна система державного управління, адміністративно-правовому регулюванню якої відводиться першорядне місце»¹. При цьому саме на комплексний підхід до упорядкування таких відносин покладається багато сподівань.

Юридична практика заінтересована не тільки використовувати, а й розвивати наукові здобутки фахівців у сфері економіки та менеджменту. Використання поняття реалізації адміністративно-розпорядчих функцій керівників підприємств як критерію виявлення ознак протиправності в діях посадових осіб підприємств усіх форм власності є перспективним як у діяльності правоохоронних органів, так і в якості засобу моніторингу доброчесності контрагентів при договірних відносинах.

Аналіз останніх досліджень. Наразі в юридичній науці відсутні спеціальні розробки щодо специфіки використання поняття реалізації адміністративно-розпорядчих функцій керівників підприємств як критерію виявлення ознак протиправності в діях посадових осіб підприємств. Окремими аспектами цього питання займалися такі науковці, як Л.Є. Кисіль в дослідженні адміністративно-правового статусу керівника підприємства, Н.О. Армаш, визначаючи алгоритм прийняття рішень на рівні державних політичних діячів², Д.О. Беззубов у розробці засобів забезпечення економічної безпеки³, О.М. Овдіюк, досліджуючи управлінські рішення в технології менеджменту підприємств⁴ та ряд інших авторів.

Постановка завдання: виявлення закономірностей (алгоритму) та критеріїв правомірності при реалізації адміністративно-розпорядчих функцій керівників підприємств в діяльності правоохоронних органів та застосування відповідного алгоритму у договірних відносинах для встановлення доброчесності контрагентів.

Виклад основного матеріалу. В юридичній літературі вже давно наголошується, що «керівник підприємства шляхом здійснення адміністративно-розпорядчих функцій реалізує основний обсяг управлінської компетенції власника майна підприємства. А це означає, що виконувані керівником функції впливають з інтересів власника майна підприємства»⁵. Дійсно, поєднання інтересів керівника та підприємства, яке він очолює, з дотриманням балансу є досить складним завданням. Юридизація критеріїв визначення такого балансу є оптимальним виходом для держави створити правовий механізм уникнення суб'єктивізму при притягненні до відповідальності керівників підприємств або, навпаки, застосування до них позитивних адміністративних процедур – надання пільг для підприємств, наприклад, у податковій сфері. Варто згадати, що у 80-х роках минулого століття вченими пропонувалася розробка «Положення про генерального директора (директора) виробничого об'єднання (комбінату), яке буде загальним нормативним актом, що визначатиме статус такої посади»⁶. Цим документом встановлювався би адміністративно-правовий статус генерального директора, його повноваження з управління майном, виробництвом, іншими сферами діяльності, тобто бути дійсно комплексним актом і враховувати специфічні риси статусу такого керівника, як глава органу управління промислово-господарської організації і трудового колективу.

Такої ж позиції дотримуються і В.І. Кияшко, який наголошує, що «Завдання по забезпеченню ефективного оперативного управління людьми й майном вимагає наділення керівників значним обсягом повноважень. Ось чому цілком логічно й необхідною є постановка питання про розроблення системи правових засобів і методів з правового регулювання праці цієї специфічної категорії найманих працівників»⁷. Автор

© Є.А. Горбань, 2019

* Eugene Gorban, Postgraduate student of the State University of Infrastructure and Technology

цілком слушно пов'язує юridизацію такого алгоритму з мінімізацією в майбутньому проявів порушення законодавства посадовими особами підприємств: «Опрацювання механізмів, що дозволяють запобігти порушенням і зловживанням з боку керівників – нагальна потреба сьогодення. З одного боку, підвищення ступеня юридичної відповідальності виступає певною гарантією від перевищення повноважень, якими наділені ці особи; з другого – всі елементи правового статусу керівника (права, обов'язки, відповідальність) повинні бути збалансовані й не викликати, так би мовити, перекосу».

На сьогоднішній день до процесу управління сучасним підприємством, установою, організацією (далі – підприємством) необхідно підходити з позицій не тільки науково обґрунтованих способів та прийомів організації праці, а й з використанням особливих методів управління, які б стимулювали діяльність як самих керівників підприємств, так і всього колективу в цілому⁸.

Адміністративно-правовий статус керівників підприємств включає ряд елементів, як-то: компетенція, функції та обсяг відповідальності: «1) визначення його місця і ролі в системі управління підприємством, які характеризують організаційно-правові способи заміщення посади, підпорядкування, способи реалізації єдиноначальності, співвідношення єдиноначальності керівника із самоврядуванням трудового колективу; 2) визначення змісту компетенції керівника. Необхідність її використання як елемента адміністративно-правового статусу підприємства зумовлена тим, що це поняття притаманне лише діяльності органів управління та посадових осіб. У загальних (щодо різних форм власності) рисах компетенція керівника підприємства окреслюється державою з допомогою правових норм, які регулюють відносини: між уповноваженими державою органами та керівником підприємства; між керівником підприємства та об'єктами управління; між керівником підприємства та іншими органами управління підприємством; 3) обов'язок керівника нести адміністративну відповідальність (в чому виражається так звана адміністративна деліктоздатність) у передбачених законом випадках за неналежне виконання повноважень чи перебільшення їх обсягу Місце керівника підприємства в системі управління характеризує і його підпорядкованість»⁹.

Зокрема, серед загальних функцій керівника підприємства називають організацію, планування й прогнозування, добір та розстановку кадрів, координацію їх спільної роботи. А серед спеціальних функцій вирізняють управління виробничою діяльністю, управління соціальним розвитком і трудовими ресурсами, управління фінансами, управління матеріальними ресурсами та реалізацією продукції, робіт та послуг, а також зовнішньоекономічну та природоохоронну функції¹⁰.

Для визначення правомірності реалізації компетенції керівником підприємства в межах його адміністративно-правового статусу доцільним є застосування категорії «ефективність прийняття управлінських рішень», під яким розуміють «системну діяльність людей, які свідомо визначають варіант (альтернативу) дій, що забезпечує досягнення мети організації. Управлінське рішення відрізняється від засобів вирішень поточних виробничих завдань спрямованістю на організацію колективної праці; його приймає керівник (суб'єкт управління) у разі виникнення проблеми або нагальної потреби системно урегулювати відносини щодо організації виробництва»¹¹. Без використання такої категорії неможливим є визначення відповідальності керівника при реалізації ним дискреційних повноважень, коли складно однозначно оцінити законність прийняття тих чи інших рішень.

Слід зазначити, що прийняття управлінського рішення є ключовим фактором при реалізації адміністративно-правового статусу керівника підприємства в частині компетенції як результат його юридичної обізнаності, аналітичної діяльності, прогнозування, аргументування, оптимізації і виявлення альтернативних рішень на підставі обробки сукупності економічної, соціальної та правової інформації. Процес прийняття управлінських рішень, що складається з кількох етапів, вимагає від керівника підприємства володіти чималою кількістю навичок та компетентностей, адже саме від цього залежить ефективність діяльності підприємства, кадрової політики та загалом економічного стану підприємства.

Змістом процесу прийняття управлінського рішення є сукупність послідовних і пов'язаних між собою процедур інтелектуальної діяльності керівника підприємства, продуктивною структурою з високоефективною організацією при обов'язковому використанні науково-технічних досягнень, оптимізацією технологій та залучення кваліфікованих кадрів.

Власне, прийняття рішення – базова функція посади керівника підприємства, що «пов'язана одночасно з іншими компетентностями, визначає їх зміст та вид ресурсів і обсяг повноважень щодо їх реалізації та забезпечення безпеки підприємства»¹².

Базовим значенням ефективності управлінських рішень є спрямованість їх змісту на досягнення стратегічних цілей підприємства. При цьому, як зазначається, цілевизначення – «це процес створення і формулювання мети (цілей), один із важливих елементів процесу управління, що визначає вид цільової функції». Відповідність чи невідповідність діяльності всіх співробітників підприємства, а особливо його керівника, визначеним цілям створення підприємства є своєрідним маркером виникнення деліктних правовідносин.

Підприємство як організація створюється з певною метою, і його виробнича діяльність повністю спрямовується на досягнення цієї мети. «Мета – плановий результат, що виступає як єдність бажаного і можливого. У підприємстві як суб'єкта господарської діяльності, основною метою є одержання прибутку. Враховуючи, що наявність мети це ознака, яка виключно стосується людської діяльності, то й досягається така мета виключно засобами використання людського ресурсу – розумової праці суб'єктів прийняття та реалізації управлінських рішень. Мета є генеральним імперативом дій, що описує майбутній стан або процес як об'єкти, бажані для досягнення»¹³.

Формулювання цілей та обмежень – важливе завдання адміністративно-правового регулювання господарської діяльності і характеристика компетентності керівників. У ринковій системі глобальною господарською метою (місією) є рівень задоволення ринкових потреб, що характеризується рівнем доходів, майновим станом, добробутом, рентабельністю, ліквідністю тощо.

Найбільш загальними етапами процесу ухвалення рішення є робота з інформацією (прийом, оброблення, представлення та розпізнавання ситуації), підготовка варіантів рішення, а також оцінка ефективності вибраного варіанта і прийнятого рішення. Кожен етап характеризується специфічними операціями і процедурами діяльності осіб в різних умовах (визначеності, ризику і невизначеності).

Глобалізація економіки вимагає стандартизації управління на підприємствах для забезпечення ефективного, прозорого, стратегічно передбачуваного менеджменту незалежно від форм власності та форм господарювання.

Слідування наведеного алгоритму при прийнятті управлінських рішень керівниками підприємств дає змогу мінімізувати негативні наслідки впливу ризиків на стан справ на підприємстві та оптимально ефективно досягати основної мети підприємства – отримання прибутку.

На національному рівні розроблено державний стандарт якості ДСТУ ISO 9001-2001 щодо якості управління на підприємстві¹⁴, яким встановлені певні зобов'язання керівництва (5.1). Зокрема, вважається, що «найвище керівництво повинне надавати докази виконання своїх зобов'язань щодо розроблення та впровадження системи управління якістю і постійного поліпшення її результативності, використовуючи: а) доведення до всіх рівнів в організації важливості задоволення вимог замовника, а також регламентувальних та законодавчих вимог; б) формулювання політики у сфері якості; в) забезпечення установлення цілей у сфері якості; г) аналізування з боку керівництва; д) забезпечення ресурсами».

Адміністративно-правове регулювання діяльності керівників підприємств щодо питань поточного керівництва очолюваних підприємств створює нормативне підґрунтя для встановлення правомірності їх діяльності. Відповідно, неефективність управлінських рішень керівництва підприємства під час договірної діяльності може свідчити про порушення чинного законодавства та внутрішніх документів як-то контракти з керівниками підприємств, статuti тощо.

Характерною рисою дій, вчинених керівником підприємства, є їх спрямованість проти інтересів очолюваної ним юридичної особи і спричинення відповідної матеріальної шкоди. Це, зокрема:

- зловживання дискреційними повноваженнями при укладанні угод з контрагентами;
- безпідставна уступка належного підприємству права вимоги до інших осіб;
- прийняття керівниками рішень, які негативно відбиваються на статутній діяльності підприємства та ведуть до виникнення фінансових втрат і збитків;

– заплутування звітності й обліку, знищення, пошкодження документів та інформації, внаслідок яких стає неможливою ефективна робота відповідного підприємства, установи чи організації.

Вказані дії керівника підприємства можуть свідчити про використання ним своїх повноважень всупереч законним правам та інтересам очолюваного ним підприємства, що передбачувано призводить до наближення стану цього підприємства до стану стійкої фінансової неспроможності.

Під стійкою фінансовою неспроможністю суб'єкта господарської діяльності слід розуміти «такий його фінансовий стан, за якого цей суб'єкт не здатен виконати свої грошові зобов'язання, у т.ч. щодо виплати заробітної плати, сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) до відповідних бюджетів»¹⁵.

У даному випадку мається на увазі не тимчасовий розлад фінансової діяльності юридичної особи, внаслідок якого виникають прострочення платежів, а ситуація, яка виключає виконання даною юридичною особою вимог кредиторів. «Ознаками стану стійкої фінансової неспроможності можуть вважатись, зокрема: зупинення платежів, що триває понад 3 місяці, за наявності боргових зобов'язань, строки платежів по яких настали; наявність значної (понад 300 мінімальних розмірів заробітної плати) суми непогашених боргових зобов'язань, строки платежів по яких настали більш як 3 місяці тому; наявність значної суми непогашених боргових зобов'язань, визнаних юридичною особою – боржником або підтверджених виконавчими документами; наявність заяви про порушення справи про банкрутство даної юридичної особи, прийнятої до розгляду господарським судом і, тим більше, наявність ухвали господарського суду про порушення справи про банкрутство даної юридичної особи»¹⁶.

Висновки та пропозиції. Враховуючи вищевикладене, можна стверджувати, що порушення при реалізації адміністративно-розпорядчих функцій в частині прийняття неефективних управлінських рішень керівництвом підприємства під час договірної діяльності може свідчити про порушення чинного законодавства та внутрішніх управлінських актів, як-то контракти з керівниками підприємств, статuti тощо. Характерною рисою дій, вчинених керівником підприємства, є їх спрямованість проти інтересів очолюваної ним юридичної особи і спричинення відповідної матеріальної шкоди.

¹ Бевз С.І. Правосвідомість у правовому регулюванні державного управління у сфері господарської діяльності. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 8. С. 64–68.

² Армаш Н.О. Державні політичні дії: зарубіжний та вітчизняний досвід: навч. посіб. Київ, 2015. 164 с.

³ Беззубов Д.О. Публічне адміністрування у сфері забезпечення економічної безпеки. *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право*. 2018. № 2. С. 121–126.

- ⁴ Овдіюк О.М. Управлінські рішення в технології менеджменту підприємств. *Ефективна економіка*. 2019. № 6. С. 45.
- ⁵ Кисіль Л.С. Керівник підприємства: компетенція та адміністративна відповідальність : монографія. Київ : Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 1998. 81 с.
- ⁶ Гапоненко Н.В. Правовий статус генерального директора производственного объединения : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 1981. С. 12.
- ⁷ Кіяшко В.І. Правове регулювання діяльності керівника підприємства, установи, організації як учасника трудових правовідносин : дис. ... канд. юрид. наук. 2010. С. 6.
- ⁸ Кіяшко В.І. Поняття та роль керівника в діяльності сучасного підприємства. *Форум права*. 2008. № 1. С. 221–224. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2008-1/08kvidcp.pdf>
- ⁹ Адміністративне право України. Академічний курс: підруч.: у 2 т. / ред. колегія: В.Б. Авер'янов (голова). Т. 1: Загальна частина. Київ, 2004. 584 с.
- ¹⁰ Кисіль Л.С. Керівник підприємства: компетенція та адміністративна відповідальність : монографія. Київ : Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 1998. 81 с.
- ¹¹ Загальні поняття про управлінські рішення. URL: <https://helpiks.org/8-64433.html>
- ¹² Беззубов Д.О. Інвестиційна безпека: господарсько-правове регулювання. *Юридичний вісник «Повітряне та космічне право»*. 2019. № 1. Т. 2. С. 125–131.
- ¹³ Устенко А.О. Система управління підприємством. *Вісник Прикарпатського університету. Економіка*. 2014. Вип. Х. С. 96.
- ¹⁴ DSTU ISO 9001-2001. URL: https://www.zoda.gov.ua/files/WP_Article_File/original/000011/11933.pdf
- ¹⁵ Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
- ¹⁶ Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / відп. ред.: С.В. Ківалов, С.М. Міщенко, В.Ю. Захарченко. Харків, 2013. 1104 с.

References:

- Bevz, S.I. (2019). Legal awareness in the legal regulation of public administration in the field of economic activity. *Pidpryyemnystvo, hospodarstvo i pravo*, 8, 64–68 [in Ukrainian].
- Armash, N. (2015). State politicians: foreign and domestic experience. Kyiv : KNT [in Ukrainian].
- Bezzubov, D.O. (2018). Public administration in the field of economic security. *Yurydychnyi visnyk «Povitriane ta kosmichne pravo»*, 2, 121–126 [in Ukrainian].
- Ovdiyuk, O.M. (2019). Management decisions in technology of enterprise management. *Efektivna ekonomika*, 6, 45 [in Ukrainian].
- Kysil, L.E. (1998). Head of the company: competence and administrative responsibility: monograph. Kyiv : Instytut derzhavy i prava im. V.M. Korets'koho NAN Ukrayiny [in Ukrainian].
- Gaponenko, N.V. (1981). Legal status of the general director of a production association: author. dis. ... cand. legal sciences [in Russian].
- Kiyashko, V.I. (2010). Legal regulation of activity of the head of the enterprise, institution, organization as a participant of labor relations: dis. ... cand. legal sciences [in Ukrainian].
- Kiyashko, V.I. (2008). The concept and role of the manager in the activity of the modern enterprise. *Forum prava*, 1, 221–224 [in Ukrainian].
- Averyanov, V.B. (2004). *Administrative law of Ukraine*. Academic course: Volume 1. Kyiv [in Ukrainian].
- Kysil, L.E. (1998). Head of the company: competence and administrative responsibility: monograph. Kyiv : Instytut derzhavy i prava im. V.M. Korets'koho NAN Ukrayiny [in Ukrainian].
- General concepts of management decisions. URL: <https://helpiks.org/8-64433.html>
- Bezzubov, D.O. (2019). Investment security: economic regulation. *Yurydychnyi visnyk «Povitriane ta kosmichne pravo»*, 1, 2, 125–131 [in Ukrainian].
- Ustenko, A.O. (2014). Enterprise management system. *Visnik Priкарпатського університету. Економіка*, 10, 96 [in Ukrainian].
- DSTU ISO 9001-2001. URL: https://www.zoda.gov.ua/files/WP_Article_File/original/000011/11933.pdf [in Ukrainian].
- The Criminal Code of Ukraine at 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> [in Ukrainian].
- Kivalov, S.V., Mishenko, S.M., Zaharchenko, V.Yu. (2013). *The Criminal Procedure Code of Ukraine. Scientific and practical commentary* [in Ukrainian].

Резюме

Горбань Є.А. Реалізація адміністративно-розпорядчих функцій керівників підприємств як критерій правомірності їх діяльності.

У статті розглядається проблема оцінки адміністративно-розпорядчих функцій як засобу забезпечення законності в реалізації керівником своїх повноважень. Подаються авторські пропозиції щодо методологічних, наукових та організаційних складових алгоритму оцінки реалізації адміністративно-розпорядчих функцій. Вказуються на закономірності та критерії оцінки процесу прийняття управлінських рішень в діяльності керівників та пояснюється специфіка застосування відповідного алгоритму у договірних відносинах для встановлення добросовісності контрагентів.

Ключові слова: адміністративно-розпорядчі функції, посадова особа, ефективність, діяльність підприємства.

Резюме

Горбань Е.А. Реализация административно-распорядительных функций руководителей предприятий как критерий правомерности их деятельности.

Целью статьи является определение методов и способов оценки реализации административно-распорядительных функций руководства предприятия в договорных отношениях как основного показателя эффективности деятельности должностных лиц и, как следствие, показатель правомерности их должностной деятельности.

В статье сделаны выводы, что неправомерная реализация административно-распорядительных функций руководства предприятия при договорной деятельности может свидетельствовать о нарушении действующего законодательства и внутрен-

них управленческих актов – таких как контракты с руководителями предприятий, уставы и тому подобное. Характерной чертой действий, совершенных руководителем предприятия, является их направленность против интересов возглавляемого им юридического лица и причинение соответствующего материального ущерба.

Ключевые слова: административно-распорядительные функции, должностное лицо, деятельность предприятия.

Summary

Eugene Gorban. The implementation of the administrative and managerial functions of enterprise managers as a criterion for the legality of their activities.

Statement of the problem: identification of patterns (algorithm) and criteria for evaluating the process of making managerial decisions in the activities of law enforcement agencies and the application of the corresponding algorithm in contractual relations to establish the integrity of counterparties.

Purpose: determination of methods and methods for evaluating the process of making managerial decisions in contractual relations as the main indicator of the performance of officials and, as a result, an indicator of the legitimacy of their official activities.

The article is to determine the methods and methods for assessing the implementation of the administrative and administrative functions of the enterprise management in contractual relations as the main indicator of the performance of officials and, as a result, an indicator of the legitimacy of their official activities.

The article concludes that the unlawful implementation of the administrative and administrative functions of the enterprise's management during contractual activities may indicate a violation of applicable law and internal management acts - such as contracts with company managers, charters and the like. A characteristic feature of the actions committed by the head of the enterprise is their orientation against the interests of the legal entity headed by him and causing the corresponding material damage.

Organizations of all types and sizes are confronted with external and internal factors and influences that bring uncertainty to their goals. Risk management is iterative and helps organizations to define strategy, achieve goals and make informed decisions.

Risk management is part of the management system and an element of leadership and is fundamental to how an organization is managed at all levels. It helps to improve management systems. Risk management is part of all organization-related activities and involves stakeholder engagement. Risk management takes into account the external and internal context of the organization, including factors related to human behavior and culture. The indicated actions of the head of the enterprise may indicate the use of his authority in defiance of the legitimate rights and interests of the enterprise headed by him, predictably leads to the approximation of the state of this enterprise to a state of stable financial insolvency.

Sustainable financial insolvency of a business entity should be understood as its financial condition in which this entity is not able to fulfill its monetary obligations, including on the payment of wages, taxes, fees (mandatory payments) in the respective budgets.

The emphasis is placed on the fact that this is not a temporary disruption in the financial activities of a legal entity that results in late payments, but a situation that precludes the fulfillment by a legal entity of the requirements of creditors. Signs of a state of sustainable financial insolvency can be considered, in particular: stoppage of payments, lasts more than 3 months, if there are debt obligations, payment deadlines for which have arrived; the presence of a significant (more than 300 minimum wage) amounts of outstanding debt obligations, the payment dates for which came more than 3 months ago; the presence of a significant amount of outstanding debt recognized by a legal entity – debtor or confirmed by executive documents; the presence of an application to initiate bankruptcy proceedings of a given legal entity accepted for consideration by an economic court, and even more so, the existence of a determination of an economic court to institute bankruptcy proceedings of a given legal entity.

Key words: administrative functions, official, enterprise activity.

DOI: 10.36695/2219-5521.4.2019.26

УДК 336.221

М.А. НОСКОВА

Марина Андріївна Носкова, аспірант ПВНЗ «Університет сучасних знань»*

ORCID: 0000-0001-9152-4907

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ РИЗИКОВИХ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ

Постановка проблеми. Ідентифікація ризикових платників податків – важливий інструмент забезпечення публічного інтересу в адмініструванні податків з метою подальшого виявлення фактів заниження платниками податків суми податкових зобов'язань та застосування схем незаконної мінімізації рівня податкового навантаження, а також інших правопорушень. Ідентифікація як первинний етап є однією з найбільш важливих стадій обрахування та проведення моніторингу суб'єктів господарювання на предмет ризиковості із подальшим їх внесенням до переліку ризикових платників податків. Даний процес тісно пов'язаний із застосуванням критеріїв, за якими визначають ризикових платників податків і наскільки такі критерії будуть оптимально виваженими та інструментально об'єктивними, настільки і підвищиться ефективність та резуль-